విదేశాలకు అరటిపండ్ల ఎగుమతి అవకాశం

యూరప్ దేశాలలోను, బ్రిటిష్ దీవులలోను మన అరటిపండ్లకు మంచి గిరాకీ వుంది. మనం పండిస్తూన్న అనేకరకాల అరటి పండ్లు విదేశాలలో ఎక్కువగా అమ్ముడుపోయే పద్ధతిలో పండించడం లేదు. కాని అరటిపండ్లత్వరలో చెడిపోయే స్వభావం కలవి గనుక వాటి గమ్యస్థానాన్ని చేరుకొనేలోపుగా చెడిపోకుండా తగు జాగ్రత్త తీసుకోవలసి ఉంటుంది.

1967 వ సంవత్సరములో ప్రపంచములో మొత్తం అరటిపండ్ల ఉత్పత్తి 24కోట్ల 1 లక్షల టన్నులు వివిధ దేశాలలో పండే అరటిపండ్లలో టన్నుకు 60 వంతులు మన పండే దేశాలలోనే ఉపయోగించబడుతున్నాయి తక్కిన వాటిని ఉత్తర అమెరికా, కెనడా బ్రిటిష్ దీవులు యూరప్ న్యూజిలాండ్, ఆస్ట్రేలియా, దేశాలకు ఎగుమతిచేస్తున్నారు. యూరప్ దేశాలలో స్థానికముగా ఉపయోగించే అరటి రకాలలో కూరగాయకి రకాలు నూటికి 25 వంతులు వుంటాయి

అరటి పండ్లలో కార్బోహైడ్రేట్లు పోటీనులు విటమిన్ ఏ థయామిన్, రిబోఫ్లావిన్, నియాసిన్ భాస్వరము, ఇనుప లవణములు వున్నాయి ఒక పౌండు బరువుగల అరటి పండ్లు 284 కేలరీల శక్తి నిస్తాయి

అరటి పండ్ల ఎగుమతి, గిరుమతి వ్యాపారం ఆయేటికాయేడు వృద్ధి చెందుతూంది, ముఖ్యముగా యూరోపియన్ దేశాలలోమన అరటి పండ్లకు ఎక్కువ గిరాకీ ఉంది. సోవియట్ యూనియన్‌కు కూడా మనం

ఎస్. ఎల్. కిట్యాల్

ఎక్కువగా అరటి పండ్లను ఎగుమతిచేసే అవకాశాలున్నాయి అయితే ఈ ఎగుమతి వ్యాపారాన్ని శాస్త్రీయమైన పద్ధతులలో కొనసాగించవలసి ఉంటుంది

విదేశాలకు ఎగుమతి చేయడానికి పెస్ట్ ఇండీస్ దీవులతోసహా దక్షిణ, మధ్య అమెరికాలో అరటి కాయిత్తున్న పండించబడుతుంది.

విదేశాలకు ఎగుమతిచేసే లక్ష్యంతో మనదేశములో అరటిపండ్లను ఉత్పత్తి చేయవలసివున్నది ప్రస్తుతం రైతులు తమ స్వంత ఉపయోగానికి, మన దేశపు బజార్లలో విక్రయించడానికి మాత్రమే అరటితోటలను పెంచుతూన్నారు అరటి పిల్లలను దగ్గరదగ్గరగా వేయడంవలన గెలసంఖ్య హెచ్చిస్తుంది. విదేశాలకు ఎగుమతిచేయడానికి తగిన నాణ్యమైన అరటిపండ్లను ఉత్పత్తి చేయలేక పోతూన్నారు. తగిన దూరములో పిల్లలను వేసి, శాస్త్రీయ పద్ధతులలో అరటి తోటలను పెంచినట్లయితే విదేశాలకు ఎగుమతి చేయడానికి అనువైన అరటి రకాలను ఉత్పత్తి చేయవచ్చును.

ఎగుమతికై పెంచే అరటితోట విషయములో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి విదేశాలకు అవసరాలకనుసరించి ఆధునికమైన ఉత్పత్తి విధానాలను అనుసరించాలి. ఎగుమతికి ఉద్దేశింపబడిన ప్రతి గెలా ఏ విధమైన మచ్చలూ ఇతర లోపాలు లేకుండా మంచి పండ్లతో నిండి వుండాలి. అది సాధ్యమైనంత పెద్ద గెలగావుండాలి.

మూరత్‌లో ప్రవేశపెట్టబడిన అరటి ప్యాకేజి పద్ధతంగా పిల్లలను పాత సమయములో ఎకరానికి 312 పౌండుల సూపర్ ఫాస్ఫేటునుగాని అమోనియం సల్ఫేటునుగానివేసి, ఐదు నెలల తరువాత అంటే ప్రమాణంలో తిరిగి సూపర్ ఫాస్ఫేటునుగాని. అమోనియం సల్ఫేటునుగాని వేసినట్లయితే మంచి ఫలితాలు లభించాయి. పెద్ద గెలలు వేయడానికి వామన కేళివంటి రకాలను 8అ×8అ దూరములో పాతాలి. వాతావరణములో బాగా తేమవుండి, నీరు బాగా వడిసిపోయే సారవంతమైన ఉష్ణమండల ప్రాంతపు నేలలలో ఈరకం అరటి మంచి గెలలను వేస్తుంది.

ఎగుమతి చేసే అరటి రకాల విషయములో అవి నూటికి 70 నుండి 75 వంతులు ముదిరినప్పుడే కోసి తగు విధముగా ప్యాక్ చేయాలి విదేశాలకు ఎగుమతికై వామన కేళి తగినవున్నదని తేలింది. నూటికి 75 వంతులు ముదిరిన వామనకేళి శీతలీకరణ పద్ధతులపై 15 రోజుల మండి 20 రోజుల వరకూ చెడిపోకుండా వుంటుంది. ఈ రకం అరటిని గుజరాత్, మహారాష్ట్రాలలో విరివిగా పండిస్తున్నారు. విటికి చీడల, తెగళ్ళ నుండి నష్టం అంతగా లేనట్లు తేలింది. ఇతర జిల్లాలలోకూడా ఈరకం అరటిని ఎక్కువగా పండించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి

మద్రాస్ రాష్ట్రములో తంజావూరు జిల్లాలోని కావేరి డెల్టాలోనూ, కోయంబత్తూరు జిల్లాలోను "పూవన్" రకం అరటిని సుమారు 52 000 ఎకరాలలో పండిస్తున్నారు. పండు మధ్యరకపు ప్రమాణం వుండి, పై చర్మము పలుచగావుండి కొద్ది పుచ్చుతో కూడిన పిందె నుండి వుంటాయి యూరప్ దేశాలలో వీటికి మంచిగిరాకీ వుండే అవకాశాలున్నాయి. ఈ రకం అరటి ఎకరానికి సుమారు 6 నుండి 10 టన్నుల స్థలంకూడా తక్కువగా వుంటుంది.

యూరప్ దేశాలకు మన అరటి పండ్లను విరివిగా ఎగుమతి చేయాలంటే పెట్టెలలో అమర్చిపంపే పద్ధతిని అవలంబించాలి. మైనపుపూత ద్వారా అరటి పండ్లు ఎక్కువకాలం నిలవవుంటాయని మైసూరులోని సెంట్రల్ ఫుడ్ టెక్నాలాజికల్ రిసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ వారి పరిశోధనల ద్వారా తేలింది. వివిధరకాల అరటిపండ్లు వివిధ శీతోష్ణపరిస్థితులలో ఎంతకాలం చెడిపోకుండా నిలువవుంటాయో మైసూరు పరిశోధనశాల ద్వారా కలిగే మార్పులేమిటో, ప్యాకింగ్ విషయములో ఏ పదార్థము ఉపయోగించినట్లయితే ఎక్కువ కాలం పండ్లు చెడిపోకుండా వుండే అవకాశం వుంటుందో ఈ విషయాలపై మైసూరులో ఈ సంస్థ వెంటనే సమగ్రమైన పరిశోధన జరపాలి ఈ పరిశోధనా ఫలితాలననుసరించి విదేశాలకు మనం విరివిగా అరటి పండ్లను ఎగుమతి చేయవచ్చును.

1962 ఆగస్టు నుండి 1963 ఏప్రిల్ వరకూ 4000టన్నుల అరటి పండ్లను ప్రత్యేక వీరాటుపై జర్మన్ ఓడలద్వారా విదేశాలకు ఎగుమతి కాయి. ఆతరువాత 25 000 టన్నుల అరటి పండ్లను యూరప్ దేశాలకు బ్రిటిష్ దీవులకు ఎగుమతి చేయడానికి ఏర్పాటు జరిగింది సోవియట్ యూనియన్ 4 00 టన్నుల అరటి పండ్లను దిగుమతి చేసుకొనడానికి అంగీకరించింది

అరటి గెలలు 75 నుండి 80 శాతం ముదిరినప్పుడు లారీపైన ఓడ రేవుకు కొనిరాబడతాయి మనము లేబాటిని సీమరు మీదికి చేరవేస్తారు ఈ చేరవేతలో చాలా కాయలు రాలిపోతాయి ఓడలో ఒక గెలపై ఇంకొక గెలను ఐదారు అడుగుల ఎత్తువరకూ పేర్చుతారు స్టీమరులో ఉష్ణోగ్రత 58ఫా నుండి 65ఫా వరకు ఉంచబడుతుంది స్టీమరు పెర్షియన్ సింధు శాఖ దేశాలకు చేరడానికి ఐదారు రోజులు పడుతుంది దీనివలన చాలా గెలలలో కాయ మాగిపోవడం జరుగుతుంది. కనుక యూరప్ దేశాలకు రప్పించాలి ఈ పద్ధతి ద్వారా ఎగుమతిచేయడం వలన ప్రయోజనం ఉండదు అన్నాలుగా కోసి పెట్టెలలో పెట్టి పంపించడమే సరియైన పద్ధతి అరటి తోటలనుండి ఓడ రేవులకు అలస్యం లేకుండా అరటి పండ్లు చేరే ఏర్పాటు జరగాలి. దీనికి మనరోడ్డు రైలు రవాణా శాఖలతో తగిన ఒప్పందం చేసుకోవాలి. మధ్యలో ఏ నష్టం అలస్యం జరగినా ఎగుమతి చేసే వారికి విపరీతమైన నష్టం వస్తుంది బొంబాయి మొదలైన రేవులలోండి యూరప్ దేశాలకు అతిశీఘ్రముగా అరటి పండ్లను చేరవేయడానికి తగిన ఓడల ఏర్పాటు కూడా జరగాలి

(రచన ఎ ఆర్)

ఆ ఎర్రటి వెలుగునీడలు

(8వ పేజీ తరువాయి)

మామూలు దూరంనించి చూసిన సువర్చల "అదుగో మామయ్య"ఉన్నది వేలు పెట్టి చూపుతూ.

అటువేపు చూసిన తను మవర్చల నోరు గట్టిగా మూసేశాడు. ఆమె అర్థం కాక విత్తరి పోయింది కోటిలోదిగి బస్సెక్కి మళ్ళ పేట స్నేహితుని యింటికి తీసుకు వెళ్ళాడు మీ మోజు కట్టుదలతో ఆ ముసలాడున్న పారిస్తారావిమిటండీ! అన్న అర్థాంగి మాటలకు తన మోసమే సమాధానం!

మర్నాడు ఆఫీసుకు వెళ్ళలేదు మూడో రోజు సాయంత్రానికి యింటికి తిరిగి వెళ్ళారు. మువలాయన సంగతి తెలుసుకుని ఆ సాయంత్రం రైలుకి వెళ్ళిపోయాడట.

"పేపరు చదువుతున్నారా ఆలోచిస్తున్నారా" యిదిగో కాఫీ!అన్నది సువర్చల గతంలో మంచి బయట బడేస్తూ.

కుశాలరావు కాఫీగానుఅందుకుంటూ "నీ పాటల పుస్తకంలో కాగితాలేమైనా మిగిలిఉన్నాయా!" అన్నాడు.

"పాటలపుస్తకం ఎందుకూ!"

"కథరాసి. పోటీకిపంపి, ప్రయిజు డబ్బు తెచ్చుకు టానికి"

"అదావంగతి!....కాస్త అల్లపురవం, తేనె కలిపి యిమ్మంటారేమిటి. పైత్య హారం అంటారు చాలాబాగా పని చేస్తుందికూడానూ!" అన్నది సువర్చల. భర్త కథలురాయబోతున్నాడని తెలుసుకుని.

"నీ వేళాకోళానికేంగాని....ఓఖరవై బాగితాలుంటెఅప్పయివ్వు. మళ్ళీ బాటి కోసంబజారువెళతాడు..ఇప్పుడిలా గేమాట్లాడతావు తీరా ప్రయిజువచ్చాక-నా బస్సైజు ఫోటో పత్రికలోపడితే.... ఆ పుస్తకం పట్టుకుని నువ్వు యింటింటికీ వెళ్ళి — మావారు కథరాశారు. బహుమతి వచ్చింది, ఫోటో కూడా వేశారు..." అని చెబుతుంటే... అప్పుడూ....అ.....! అప్పుడు ఆప్రయిజు డబ్బుతో నేను జల్సాచేస్తుంటే నువ్వు బొట్టులేకుంటూ ఆఫోరించాల్సిందే! "ఏమండోయ్ శ్రీవారూ ఒక చిన్న మాట....అనిపాడుకుంటూ" తెలిసిందా! అకులుకాలకముందే చేతులుపట్టుకోక.... కాగితాలూ,పెన్నూ యిలాపట్టుకురా! అన్నాడు కుశాలరావు కాఫీ చప్పరిస్తూ సువర్చల లోపలనుంచి ఒక ఎక్సర్‌సైజు పుస్తకం తెచ్చి అతనిముందు పడేసింది. 'ఇందులో కాయితాలన్నీ ఒకవేపేరాసి ఉన్నాయి రెండోపక్క మీరు కథలు రాసుకోండి అన్నది

అప్పుస్తకంచూసిన కుశాలరావుకిలువు గెడ్డు చేళ్ళాడు." యిది మా డిపార్టు మెంటల్ పరీక్షలకు తయారు చేసుకున్న కుశాలరావుకు.

నోట్సని తెలిదు నీకు "అన్నాడు కోపం తెచ్చుకుని."

అయితే నాపాటల పుస్తకంలో తప్ప మీరు కథ రాయన్నమాట! రుసరుసలాడతూ వెళ్ళిపోయింది

ఎలాగయితేనేం బాలుగు శుక్ర ప్రియులతో తన కథే కథగా రాసుకుని రణచిత్తుని చిత్తుగామా చిత్తుకు సాపుగానూ రాసి పోస్టులో పడేశాడు కుశాలరావు ఎం. ఏ

మానవుడాశాజీవి. ఏదో ఒక ఆశ కోరికలేనిది. భవిష్యత్తులేదు మనిషికి పై పదవులకోసం డిపార్టుమెంటులు పరీక్షలు వ్రాశాడు కుశాలరావు ప్యాసయితే జూనియరాఫీసరయి పోతాడు ఆశిస్తన ప్రమోషను వచ్చే ఆర్థికమయిన యిబ్బందులుండవు ఒకవిధంగా సుధాకరరావుతో సమాన హోదాలోకి పోగలడు, కొద్ది సంవత్సరాల్లో జీవన గారినికూడా అధిగమించగలడు జీతంలో అప్పుడు తనస్వంత కాళ్ళపై సువర్చల నొక్కదాన్ని సుజాతను చూడడానికి పంపించాలి, సుజాత భర్త నోరు వెళ్ళబెట్టాలి. సుధాకరరావు గుండెలు బాదుకోవాలి! తన కొడుకు యింటికి వాడయ్యాడని నాన్న ఆశ్చర్యపోవాలి

ఆరోజు మనవంతా చిలకుగా ఉన్నది కుశాలరావుకు రిజల్టు. ఓడు రావలసిన రోజు. అందరూ ఆతృతగా ఎదురు చూస్తున్నారు. యింటి నుంచి అమ్మ ఉత్తరం వ్రాసింది. అన్నకు బ్లడ్ ప్రెషరిట్ బాలా బలహీనంగా ఉన్నాడట. తల తిప్పుడు ఎక్కువగా వస్తున్నదిట. సుజాత కూడా యిక్కడే ఉన్నదనీ ఒక్కసారి వచ్చిపొమ్మని రాసింది సువర్చల ఆ ఉత్తరం చూసిన దగ్గర నుంచి హితోపదేశం ప్రారంభించింది. ఇద్దరమూ కలసి వెంటనే వెళ్దామని! ఉత్తరం వచ్చి నాలుగురోజులయినా సమాధానం వ్రాయలేదు వెళ్ళాలనేఉద్దేశంలేక సువర్చలకుకూడా ఈమధ్య వంట్లో బాగుండటంలేదు. పుట్టింటికి వెళ్ళమంటే వెళ్ళదు. అత్తింటికి వెళ్ళమంటే జతగా వెడ్దాం పదమంటుంది. అడంగు లలో వేగటం చాలా గొప్పకష్టం అన్నాడు వేమన!

ఆఫీసుగారి రూము దగ్గర కోలాహలంగా ఉన్నది. లిస్టువచ్చి ఉంటుంది. ఆసార్థా ఎక్కువయింది. అతని పీఠమీద రెండు చరుపులు పడాయి. ఉలిక్కి పడ్డాడు కుశాలరావు. నాలుగు రేతులు సాయంపట్టి అతన్ని పైకి లేవనెత్తి "పద బృందావన్ హోటలుకు" అని జోప చూపించారు.

"మీ గొడవ బంగారంగానూ అసలు సంగతేమిటి"నీ అడగక తప్పలేదు కుశాలరావుకు.

"పరీక్ష అన్ని పార్టులు పాసయి వావోయి అభినందనలు!" అన్నారొకరు

"రేపటినుంచీ మనకు ఆఫీసరు శాఖ ఎంత చెడ్డానూ! కాస్త మర్యాదగా మాటాడు అని సమాధానపరిచాడు యింకో సుబ్బారావు

"అబ్బాయి చిరంజీవిగా వర్ధిల్లాలి" అని ఆశీర్వదించారు మేజాచుట్టూ కూర్చున్న వారందరు.

"అయితే ఇప్పుడు మీ ఇంటో ఆనందంతాండవమాడుతూందన్నమాట" అంది కిచుగొంతుతో ఒక ముసలమ్మ

"అవున త్తయ్యా! అబ్బాయి పుట్టి నప్పట్నుంచీ సోయాన్ ఎట్లా అయి పోయాడో తెలుసా? ఎత్త చెప్పబాబు ఇల్లు పిడిచి కదలడు అఖరికి త్రాగడానికూడా వెళ్ళడంలేదు."

"ఓసోస్! కోతలు కొయ్యకు. త్రాగడానికి బాగానే వెళ్తున్నాను"అని చిరునవ్వు నవ్వి స్టోయాన్. తలత్రిప్పి "ఒరే అబ్బాయ్ మాకో కిలో త్రాక్షా సారాయి తీసుకురా!"అని ఆజ్ఞాపించాడు

"ఇదిగో నా మాట విను! ఇంకా త్రాగి తెఇక్కడే పడవుంటావు"అంటిపెనా

"ఓ! ఆదేం కుదరదు నాకు కొడుకు పుట్టాడు. అందరి గొంతూతడపాలి నాకు కొడుకు పుట్టాడు" అంటూ స్టోయాన్ పెద్దగా అరిచేవరికి అక్కడున్న వారు అందరూ అతడి వైపు చూచారు.

"అభినందనలోయ్ స్టోయాన్. అభినందనలు" అంటూ ఒకడి నెరిగిన వారందరూ అరిచారు

"ధన్యవాదాలు సోదరులారా! అంతా ఆ భగవంతుడి దయ. లేకపోతే మోడువారిపోతున్న ఈ చెట్టు మళ్ళీ చిగురించి మొగతొడుగునా! అంచేత మీ అందరికీ సారాయి ఇప్పించదలచాను నేను" అన స్టోయాన్ పెద్దగా అరిచాడు, చేతులు ఊపుతూ.

"ఒరేయ్ అబ్బాయి-ప్రతి మేజాకూ ఒక్కొక్కకిలో త్రాక్షా సారాయిపట్టుకురా"

పెద్ద కలకలం బయలుదేరింది అక్కడ చాలామంది అతని నెరుగుదురు అందరూ లేచివచ్చి అభినందనలు తెలుపుతూ కరస్పర్శ చేయసాగారు

ఇదంతా చూచిన పెనా మోహం మీద నిగ్గుతో కూడిన చిరునవ్వు వెళ్ళింది ఆమె మరింత అందంగా చిన్నదిగా కనుపించింది

ద్రాక్షసారాయితో అక్కడికుర్రవాడు అందరి మేజాల దగ్గరికీ వెళ్ళసాగాడు. గ్లాసులు నింపసాగాడు అందరూ వారి వారి సారాయి గ్లాసులను స్టోయాన్ పెనా గ్లాసులకు తగిలించి సారాయి సేవించసాగారు

"కను పేదవాడిని అయి తేసంతానం లేకపోవడం నా పేదరికాన్ని రెండింతలు చేసింది. ఇప్పుడు నాకొడుకే నా ఆస్తి దేవుడిచ్చిన ఆస్తి ఇక్కడున్న పరిజనులూ స్నేహితులూ. ఇకనే నేనరగని మావూరి వాళ్ళూ అందరూ మా-అబ్బాయి ఇవాంచోని ఆశీర్వదిస్తూ త్రాగండి "అని అరిచాడు స్టోయాన్

"ఇవాంతో వందసళ్ళు బ్రతకాలి దీర్ఘాయుష్మాన్ భవ-"అన్నారు అందరూ

"అంతా భగవదనుగ్రహం! పోదరులారా మీరిద్దరూ మాబుల్లి అవాంచోని చూస్తారా మరిచూడ్డరుగాని వాడిజాతాలాలా చిన్నవాడు వాడికెంత రెండు నెలలిగా అయిందీ పెనా వెళ్ళి అబ్బాయిని తీసుకురా!

"వాడు హాయిగా బ్రతకాలి అన్నాడే అంది పెనా.

ఓహో నిద్రపోతున్నాడు? అంటూ నిద్ర పోతూ నిద్రపోనీ మనమే వాడి దగ్గరకు వెళ్దాము వాడు చిన్నవాడే అయితే నేం మహారాజుకు మించినవాడు అంతే అయి లారా! ఎవరెవరు మావాణ్ణిచూడాలనుకుంటారో వారందరూ రండి వాడు బండిలో పడుకుని నిద్రపోతున్నాడు. కొత్త బండి అది వాడికోసం కొనేను"అన్నాడు స్టోయాన్ పొనాశాలబయటకు నడిచాడు

అక్కడున్న వారందరు లేచిఅబ్బాయికివ్వడానికని జేబులనుండి డబ్బులు తీయసాగారు స్టోయాన్ వెనకనడవ సాగారు అందరికన్న వెనక బోలెడు సిగూ గర్వంతో వస్తున్న పెనాఅందరినీ దాటి బండిదగ్గర మెదట చేరింది

ఇన్నిమిషాన్ని సూర్యుడి బంగరు కిరణాలింకా అబండిమీద పడుతున్నాయి స్టోయాన్ బండిమీద కెక్కి వంగిపాపాయి నందుకోలోయిన వాడల్లా తటాలున వెనక్కు తిరిగి "హాళగవా....."అన్నాడు ఎవరో లాగేసినట్లతని చేతులు వెనక్కు రాలి పోయాయి

"ఎవరో పాపాయి మరో పాపాయి వుండిక్కడ ఎవరో విడిచిపెట్టారు హేయ్ ఎవరిదీ బిడ్డ" అని అరిచాడతడు

"స్టోయాన్. ఓస్టోయాన్" అంటూ పరగడుగూపాండ్రపై కక్కిందరపై వా అబండి మీదికెగబడ్డారు జనమంతా కుతూహలంతో నిండి రొంకపాపాయి-మెళ్ళోదారము చారమునకొకరర్థిలువాగిలపాపాయి ఇవాంచో పక్కన నంతరగుపైన పడుకొని మహానందంతో నిద్రపోతూన్నది చుట్టూ చేరిన జనం నందరికీఅపాప కళ్ళు తెరిచింది దాని ఎర్రటి మెడమీదికి పిచ్చిపిచ్చి నవ్వులతో నిండిపోయి క్షణంలో అపాపకడుపు లంకించుకుంది

"అయ్యో పాపం అకలేస్తుంది కాబోలు"అంది పెనా

"అయితే దానికి పాలిప్పు ఎవరో ఇక్కడ విడిచి వెళ్ళారు ఆకలిగా వుండి పచ్చు-" అన్నారు కొందరాడవారు

"దీనికి పాలివ్వడా-అయితే ఇవాంచోకో? "అంది పెనా.

"వాంచోక్కూడా ఇదుపుగానే లే"

"బాలుడు వెళ్ళలేదుతూ పడుపు సాగించింది పాప.

పెనా ఆ పాపాయిని చేతుల్లోకి తీసుకుని దానికి పాలివ్వసాగింది ఆపాపాయి సంతృప్తిగా పాలుతాగసాగింది

"అయ్యో పాపం! నాతల్లే ఎంత ఆకలమ్మా బిడ్డకు" అని దానిఅత్తు దువ్వ సాగింది పెనా. స్టోయాన్ ఇటూ అటు చూస్తున్నాడు ఏమిటోచక

"పంచెయ్యడం చెప్పండి!దీనిని పోలీసు స్టేషన్‌కు తీసుకెళ్ళి అప్పజెప్పెయ్యనా?" అని గోలపెట్టాడు స్టోయాన్.

"ఆ! అవునవును! అక్కడికే తీసుకెళ్ళు! అదే సరయిన చోటు" అన్నారు కొందరు.

"వెళ్లేదు నేను బాచిటి తల్లిని ఇవ్వను ఇవ్వను" అంటూ ఒకడి నెరిగిన వారందరూ అరిచారు

"స్టోయాన్ ఈ పాపనూ ఇంటికి తీసుకువెళ్ళు-ఏం, ఏమంటావు? పదేళ్ళ నుండే సంతానంలేదని మొర పెడితే భగవంతుడు నీకు ఒకరికి ఇద్దరు పిల్లల్ని ప్రసాదించాడు. స్వీకరించు. ఇది విధి నిర్ణీతం దీనినిశాదనకు శాదనడంపాపం అవుతుంది జాగ్రత్త ... ఎంత బులిపాపో చూడు. దానిని నీ బిడ్డతోబాటే పెంచు" అన్నారు కొందరు ఆడవారు

స్టోయాన్ వంగి ఆ పాపనుచూచి భార్యవైపు చూచాడు. ఆమె అతడిని చూచింది

అతడింకా ముందుకు వంగి ఆ పాపను మోసంగా చూశాడు. ఆ పాపను చూస్తున్న కొద్దీ అతడి మొహం మారసాగింది. అతడి మొహంమీద ముసిరిన మబ్బులు విడిపోయినట్లయింది.

"దీనిని తీసుకు వెళ్దామా పెనా?" అని అడిగాడతడు

"మరో! ఇదినాపాప అయిపోయింది" అంది పెనా.

"ఏమయ్యోస్టోయాన్! బలే ధామ్ కోట్టావులే- ఏదీ ఈ రెండవపాప పేరుచెప్పి మళ్ళీ కాస్త ప్రాణాసవం ఇప్పించు" అన్నారు రైతులు

ఆ సాయంకాలం అస్తమిస్తున్న సూర్యుడు, గ్రామానికి వెళ్తున్న స్టోయాన్ బండినిచూశాడు స్టోయాన్ హుషారుగా గుర్రాలకు కబుర్లు చెబుతున్నాడు. అతని భార్య ఇవాంచోను వాడి బుల్లి చెల్లాయినీ మోళాళ్ళమీద ఉంచుకుని బండిలోపల కూర్చుని వుంది.

పేదవాడి ఆనందం

(ఈ కథ ఈ శీర్షికతో ఆరంభంలో రాయబడినది

ఆ రోజు బజారు మూసేవేళ కావస్తుంది సూర్యుడింకా కాస్త ఎత్తునే వున్నాడు కాని కాలకేసిపోనిని పొనాశాలలోకి వెళ్ళిన వారందరూ నెమ్మదిగా నెమ్మదిగాబయటపడసాగారు గుర్రాలూ బండ్లూ గ్రామాలవైపు బయలుదేరడానికి సిద్ధం కాసాగాయి ఎందరో రైతులూ వారి స్త్రీలూ హడావిడిగా ఇటూ — అటూ తిరుగుతున్నారు కొందరు గుర్రాలకు నీరు పెడుతున్నారు కొందరు బండ్లను సరిగా నిల్చోబెట్టి వాటిని ఆ రోజు కొన్న సామగ్రితో నింపుతున్నారు.

కంకర రాళ్ళు పరచిన ఆ పొనశాల ప్రాంగణంమీద గుర్రపులాయం,గాడె, కొట్టములు నీడలు పడుతున్నాయి. మఖానికి పౌడర్ పూసుకున్న గ్రామీణ స్త్రీలు అక్కడక్కడ గుంపులు గుంపులుగా కూర్చుని వున్నారు. వదులుగా వున్న మిలిటరీ చొక్కాలను ధరించిన యువ సైనికులు ఆ అడవారి చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. ఒకరి భుజాలపై ఒకరు చేతులు వేసుకొని నిలుచున్నవారి కళ్ళలో మోహం తొణికిసలాడుతూంది

ఆ ఆవరణకు చివర నిలుచున్నది ఒక త్రోత్తబండి రంగురంగుల ఆ బండి పిలల ఆట వస్తువులో ముంచబడివుంది దానికి వగానికి ఎడ్లగడ్డి కుక్కబడి వుంది ఆ గడ్డిమీద చారల దుప్పటి కొత్త దగ్గొక్కటి పరచివుంది అరగ్గు కొసలు బండికిటూ అటూ వ్రేలాడుతున్నాయి. ఆరంగు రంగుల రగ్గు కనుపండుగగా వ్రేలుతున్నట్లుంది దానిపై నున్న ఎర్రటి లోతైన కండ్లు మూసుకొని నిద్రపోతున్నాడొక పాపడు పూర్తిగా కప్పబడి వున్నందున ఆ వాని మొహంకూడా కన్పడడం లేదు ఆ పాపతల్లి ఒక మధ్య వయస్కురాలు ఆ బండి చక్రాన్ని ఆనుకుని నిల్చుని చేతిలో వున్న బన్నును ముక్కలు ముక్కలుగా కొరుక్కు తింటున్నది తలకి బంగారపు పతకాలున్న వెండి సూనూ పాతకాలపు బంగారపు వెండి మురుగులనూ ధరించి వుంది ఆమె ఆ గగనపై సూర్యుడు వెలుగుతున్నాడు.

పైన దవిన మీసాలున్న లావు పాటి రైతొకడు పండగ రోజుకుమల్లే బట్టలు ధరించినాడు, పనశాల నుండి బయటికి వచ్చాడు.

"పెనా పెనా! లోపలికిరా కాస్సేపు కూచుని వదాం"అని ఆమెవైపు చేతి సూపాడు.

"కిట్లాపనేదైనా, పాపాయి వున్నాడుగా ఇక్కడ!"అన్నదామె బన్ తినడం మానేసి

"ఎహో, పాపాయా ఏంచేస్తున్నాడు వెధవ?" అంటూ బండివైపు వచ్చాడు అరైతు చిరునవ్వుతో.

"ఓ నిద్రపోతున్నాడు-"అని హెచ్చరించింది ఆమె

ప్రక్కనుండి తొంగి, బండిలోకిచూచి సంతోషంతో ఈలవేసి, నెమ్మదిగా పలికాడు "బుల్లి వెధవాయి నిద్రపోతున్నాడుగా. నిద్రపోనీ మన్నుకానీ,పనిలోలోపలికిరా! పిత్యాటి నుండి కొందరు మిత్రులు వచ్చారు. రా! వాళ్ళను చూద్దువుగాని!"

అంటూ ప్రేమతో పెళ్ళాంవైపు పొక్కసారి చూచి అరైతు స్టోయాన్ అడుగు వేశాడు. చేతిలో మిగిలివున్న బన్

ఎలిన్ పెలిన్

ముక్కను తేజులో పడేసుకుని పెనా అతడి వెంట నడిచింది

పొనశాల నిండా రైతులు క్రిక్కిరిసి వున్నారు అబాటికి కొందరు కేపాతో తూలుతున్నారు అరోజు తాము చేసిన వ్యాపారం గురించో, మరోముఖ్యమైన విషయం గురించో వారందరూ గట్టిగా అరుస్తూ మాట్లాడుకుంటున్నారు. సారాయి పొగాకు, తినుబండారాలు, కటిని వింతవాసనగా ముక్కు కుతకుతలాడుతుంది

స్టోయాన్ కూడా కొద్దిగా మత్తులో పడాడు మరొగ్రామా కిచెందిన యిద్దరు మునలివారూ ఇద్దరు అడవాళ్ళూ వున్న మేజా దగ్గరకు భార్యనుతీసుకు వెళ్ళాడు స్టోయాన్ పెనా ఆమువలివారి చేతులను ముద్దు పెట్టుకుంది. దూరపుబంధులవు లయి అతడి భార్యకు స్వర్శ నిచ్చారు

"మిటర్ శాతగారూ! ఈరోజే మా ఆవిడ మీరిదివరకుచూడలేదని టూను అంటుగోముగా పెళ్ళాంవైపు చూచాడు స్టోయాన్.

"అదే టోయ్ పెనా ని ఎందుకు చూడలేదూ చిన్నపిల్లగా వున్నప్పటి నుండే తెలుసునాకు-"అన్నాడు మిటర్ కాబడుర్ధాయిలాగుర్రలగొ తుకతో వయసు దాసిన గీతలు నిండిన అతడి మొహం దయనిండినవ్వొకటి వెలుగగా ఆమెవైపు చూచాడు.

పెనా పలికింది "అవును తాతయ్యా మా అమ్మకు నువ్వంటే ఎంత గౌరవమో ఓపారి పెద్దకురువేసే నువు నయం చేశావుటగా?"

"అవునవును గుర్తుంది మరేం అవుండుతో అమె చచ్చిపోయేదే కాని ఇంతలో నన్ను పిలిపించారా. ఊ ఎటా వుంటున్నారు మీరందరూ?" అని అడిగాడు మునలివాడు.

స్టోయాన్ జవాబు చెప్పాడు- "అందరం బాగానే వున్నాము మాకు ఒక్కటే దిగులుంటేరు ఫది సంవత్సరాల నుండీ అని కరుణామూర్తి ఆ దేవుడు ఆ కొరతా తీర్చేశాడు. మాకొడొక్క అబ్బాయిని ప్రసాదించాడు. "అ అబ్బాయి చిరంజీవిగా వర్ధిల్లాలి" అని ఆశీర్వదించారు మేజాచుట్టూ కూర్చున్న వారందరు.

ఓడలుబండ్లూ-బండ్లుఓడలుకావటమంటే యిదే కాబోలనుకున్నాడుకుశాలరావు. తను వరకు పాసయిన సంగతి కథకు ప్రయిజువచ్చిన విషయము విని తల్లి, తండ్రి సువర్చలాఎంతోపొంగిపోయారు

ఆరాత్రి అకస్మాత్తుగా తండ్రికిఎక్కువ వయసువచ్చినప్పుడు అనిపించింది కుశాలరావుకు: "తన అవసరం కలిగింది గనకనే ఆయింటికి తిరిగి రాగలిగాడా" అని

యాదృచ్ఛికంగా అన్న మాటలు కూడ ఒక్కొకపారి నిజమయి ఊరుకుంటాయి.

వలకరించాడు కుశాలరావు.

"ఏం బాగానే ఉన్నావేఅన్నది" తేని నవ్వు తెచ్చి పెటుకుని. తర్వాత తల్లి చెప్పింది: "బావ లంచాలు తీసుకుంటున్నాడని నిరూపించి ఉద్యోగం నుంచి నిన్నెండు నెలరుట. రెండు నెలలముంచి ఇక్కడే ఉంటున్నారుట".

ఓడలుబండ్లూ-బండ్లుఓడలుకావటమంటే యిదే కాబోలనుకున్నాడుకుశాలరావు. తను వరకు పాసయిన సంగతి కథకు ప్రయిజువచ్చిన విషయము విని తల్లి, తండ్రి సువర్చలాఎంతోపొంగిపోయారు

ఆరాత్రి అకస్మాత్తుగా తండ్రికిఎక్కువ వయసువచ్చినప్పుడు అనిపించింది కుశాలరావుకు: "తన అవసరం కలిగింది గనకనే ఆయింటికి తిరిగి రాగలిగాడా" అని

యాదృచ్ఛికంగా అన్న మాటలు కూడ ఒక్కొకపారి నిజమయి ఊరుకుంటాయి.

సుస్నిగ్ధుడైన ఆదర్శవాది

"బ్రహ్మానందం చచ్చిపోయాడట"

"హార్నీ! బ్రహ్మానందం చచ్చిపోయాడూ!!"

"ఏమొచ్చింది?"

"పోయేకాలం దాపురించింది వెళ్ళిపోయాడు"

"అసలెట్లా చచ్చాడుట?"

"వూరు వెలువలి పాడి నూతిలో పడి చచ్చాడుట"

"అంత ఖర్మేమొచ్చిందో!"

"ఏమోపాపం అంతకాలమిపెళ్ళయి సంవత్సరమయ్యిందో లేదో"

ఊరూ వాడా మారుమోగుతోంది బ్రహ్మానందం చావు కబురుతో తెల్లారి దోరేదో యీ వార్త మోసుకొచ్చి రాములవారి గళ్లో నిదేశారా దొరకాడు. అక్కడనుండి అరి శాఖోప పెళ్లేటట్టుగా తతంగ సిద్ధమైంది తలగ్గిరా తోకకు దేరింది

బ్రహ్మానందం భార్య విగ్రహాన్ని బయటకు తీసి పసిపిల్లవాడి అరాలు దొరుకుతుంటే మోసి శేజులు వెతకటం ట్లా చదా దో తలుపుతోటానికి గానూ పోస్టుమార్టం చేయటం లాటి ఆనవాయితీలన్నీ అయ్యాకగాని బ్రహ్మానందం పెళ్ళాం ఏమైందో అన్న అనుమానంతో ఆ పేషణ ప్రారంభమైంది

"పుటింటి కెళ్ళింది" అని సమాధానం వచ్చింది.

"ఎప్